

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 6Csp/39/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8220201688
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2021:8220201688.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD. v spore žalobkyne: M. B., G.. XX.XX.XXXX, K. I. XXX/XXX, XXX XX I., zast.: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zast.: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, so sídlom Majerníková 3/A, 841 05 Bratislava, o primerané finančné zadosťučinenie, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi 586,- EUR, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyňi priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že o výške týchto trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 29.09.2020 sa žalobkyňa domáhala od žalovaného zaplata sumy 586,- eur predstavujúcej primerané finančné zadosťučinenie a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 6C/296/2014 sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia, pričom v označenom konaní bola úspešná, keď súd žalobe rozsudkom sp. zn. 6C/296/2014 zo dňa 20.06.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/201/2018 zo dňa 25.06.2019, ktorý sa stal právoplatný dňa 27.08.2019, vyhovel. Za porušenie spotrebiteľských práv judikovaných označeným súdnym rozhodnutím si uplatnila satisfakciu v podobe primeraného zadosťučinenia z dôvodu, že svoje práva si musela brániť podaním skoršej žaloby. Ďalej žalobu odôvodnila tým, že primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Výšku žiadaného zadosťučinenia odôvodňovala skutočnosťou, že žalovaný sa na jej úkor obohatil o sumu 586,- eur.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril v podaní doručenom súdu dňa 15.10.2020. Uviedol, že neuznáva žalobkyňou vznesený nárok na finančné zadosťučinenie ani čo do dôvodu, ani čo do výšky. Podľa jeho názoru žalobkyňa nijakým relevantným spôsobom neodôvodnila vznesený nárok na finančné zadosťučinenie. Žalobkyňi finančné zadosťučinenie neprislúcha, nakoľko neexistuje žiaden relevantný dôvod na jeho priznanie. Žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie finančného zadosťučinenia, žalobkyňi nevznikla. Poukázal na skutočnosť, že ako môže byť poskytnutá dlžníkovi právna ochrana, keď sám je ten, kto ako prvý porušil svoje povinnosti, nakoľko si neplnil záväzky, ku ktorým pristúpil. Žalobkyňa v postavení dlžníka uzatvorila so žalovaným v postavení veriteľa dňa 24.03.2010 Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobkyňi poskytnutý úver vo výške 1.000 eur. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa druhá veta síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia, avšak toto ustanovenie je potrebné vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní o tom, či sa prizná primerané finančné zadosťučinenie a v akej výške,

je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušení. Žalovaný má vedomosť a rešpektuje rozhodnutie vydané v konaní vedenom Okresným súdom Bardejov pod sp. zn. 6C/296/2014 spolu s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/201/2018. Žalovaný má za to, že rozsudok má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Žalovaný považuje vzhľadom na okolnosti prejednávaneho prípadu prípadné priznanie náhrady finančného zadosťučinenia za neprimerané. Právo na poskytnutie primeraného finančného zadosťučinenia podlieha premlčaniu v objektívnej a subjektívnej lehote, pretože aj keď je nemajetkové právo, svojou povahou je blízke právam majetkovým. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany nie len jeho deklaráciu. Žalobca má za to, že opätovné sankcionovanie by bolo vzhľadom na prechádzajúce konanie neprimerane prísne. Žalovaný je ďalej toho názoru, že žalobcovi žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevznikla a preto jeho priznanie by malo za následok spôsobenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa, a to bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Primerané finančné zadosťučinenie predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy, no nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody. Priznanie žalobkyňou požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Toto však nepredstavuje daný prípad. Žalobkyňa považuje finančné zadosťučinenie priznané žalobkyni za poskytujúce ochranu a ospravedlňujúce ľahostajnosť žalobkyne. Takto priznané finančné zadosťučinenie nie je možné považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé, pretože ide len o duplicitné uplatnenie a priznanie sumy finančného zadosťučinenia. Určenie konkrétnej výšky je síce vo výlučnej kompetencii všeobecných súdov, ktoré sú povinné individuálne posúdiť každý jednotlivý prípad s ohľadom na kritériá stanovené v zákone, avšak tieto sú povinné priznať výšku finančného zadosťučinenia aj riadne odôvodniť s poukazom na nemateriálnu ujmu, ktorá spotrebiteľovi vznikla. Vo vnútroštátnom prostredí môže byť teda vytvorený a aplikovaný vlastný model sankcionovania tak, aby bola možná náprava súladná s právnym poriadkom. Na základe uvedeného žiadal žalobu zamietnuť ako nedôvodnú v celom rozsahu a priznať mu náhradu trov konania.

3. Vo vyjadrení zo dňa 22.10.2020 žalobkyňa uviedla, že spotrebiteľské právo je založené na myšlienke ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany pred obratnosťou obchodníkov. Po 09.06.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi. Zo zákona nevyplýva, aby spotrebiteľ dokazoval akúsi intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia nepriaznivého následku spotrebiteľa, ako ho pociťoval a prežíval a podobne. Spotrebiteľ má podľa zákona tvrdiť a dokazovať len to, že na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, a nič iné. Čo sa týka rozsahu porušenia spotrebiteľského práva, tak táto otázka je v teraz súdnej veci definovaná rozsudkom vydaným v základnej veci pod sp. zn. 6C/296/2014 a jeho odôvodnením, ktoré sú hmotnoprávnou podmienkou nároku na primerané finančné zadosťučinenie. Z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať ako záväznej. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva v základnej veci nie je možné v konaní o primerané finančné zadosťučinenie ani rozširovať ani zužovať a je určujúci aj pre úvahu súdu o výške primeraného finančného zadosťučinenia. Jediným objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je výška škodlivého následku vyjadrená v peniazoch, ktorú dodávateľ spotrebiteľovi spôsobí alebo mienil spôsobiť porušením spotrebiteľského práva a predovšetkým z tohto objektívneho kritéria by mal súd pri úvahe o výške primeraného finančného zadosťučinenia vychádzať. Poukázala na viaceré rozsudky Krajského súdu v Prešove. Žalovaný ako keby stotožňoval legálne získanie finančných prostriedkov s nelegálnym bezdôvodným obohatením, primerané finančné zadosťučinenie nemá slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne. Primerané finančné zadosťučinenie nie je ničím iným, ako tým, že na jednej strane obohacuje spotrebiteľa na úkor dodávateľa o odmenu za úspech v spotrebiteľskom súdnom konaní, a na druhej strane finančným sankcionovaním ako trestom postihuje dodávateľa za porušovanie spotrebiteľského práva. Zákon

nepočíta s morálnou satisfakciou a peňažným zadostučiniením len ako jej doplnkom alebo alternatívou, ale počíta výlučne len s finančnou satisfakciou, v ktorej už logicky je obsiahnutá aj satisfakcia morálna.

4. Žalovaný v podaní doručenom súdu dňa 12.02.2021 uviedol, že sa dostatočne vyjadril ku všetkým relevantným skutočnostiam v doterajších podaniach a na nich trvá v celom rozsahu.

5. Na nariadené pojednávanie sa nedostavil žalovaný, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil podaním doručeným súdu dňa 11.05.2021 s tým, že súhlasil s uskutočnením pojednávania v jeho neprítomnosti. Súd postupom podľa § 180 CSP prejednal vec v neprítomnosti žalovaného.

6. Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou na č.l. 1-2, rozsudkom sp. zn. 6C/296/2014 zo dňa 20.06.2018, rozsudkom KS v Prešove sp. zn. 19Co/201/2018 zo dňa 25.06.2019, vyjadrením žalovaného na č.l. 30-38, vyjadrením žalobkyne na č.l. 44-48, podaním žalovaného na č.l. 81-85, podaním žalovaného na č.l. 111-112, pričom zistil nasledovné:

7. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 6C/296/2014 zo dňa 20.06.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/201/2018 zo dňa 25.06.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.08.2019, súd uložil žalovanému (POHOTOVOST', s.r.o.) zaplatiť žalobcovi 586 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 586,- eur od 10.10.2015 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení rozhodnutia okrem iného okresný súd uviedol, že „Žalobkyňa sa podanou žalobou doručenou súdu dňa 17.12.2014 domáhala, aby súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v bode 12 VOP v časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou je neprijateľná, vydania bezdôvodného obohatenia v sume 484,- eur s prísl. a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že sa jedná o zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX kde jej bol poskytnutý úver 500,- eur za poplatok 484,- eur s tým, že úver spolu v sume 984,- eur uhradí v 12. splátkach po 82,- eur. Poplatok predstavoval 96,80 % ročne. Žalovanému uhradil sumu 984,- eur. Poplatok je tvorený z 2/3 nákladmi za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy. Jedná sa o neprimeraný poplatok, úžerný. Je preto neprijateľný podľa § 53 ods. 1 OZ, nebolo za neho poskytnuté reálne plnenie, je neurčitý, nie je možné zistiť o aké administratívne plnenie sa jedná. Poukázala na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 11C/42/2012 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/219/2013, ktorý v obdobnej veci vyhlásil bezúčnosť a bezpoplatkovosť úveru a neprijateľnosť totožnej zmluvnej podmienky v zmluve; rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe, č.k. AZ 17 U 192/2010. Predmetný úver je úžerný, odporuje dobrým mravom a je neplatný podľa § 39 OZ v časti úžerných úrokov a neprijateľného poplatku. Tie sú oproti bankám niekoľkonásobne vyššie. Zmluva rovnako podlieha zákonnej úprave spotrebiteľských úverov, zák. č. 258/2001 Z.z., pričom musí obsahovať náležitosti uvedené v § 4 ods. 2 cit. zák., a tieto nemá (neuviedenie RPNM), pod následkami uvedenými v § 4 ods. 3 cit. zák.. Je nemysliteľné, aby sa u žalovaného jednalo o nedbanlivostné konanie, vzhľadom na viaceré úvery a každý je v rozpore so zákonom. Bezdôvodné obohatenie žiada v zmysle § 451 OZ a to vo výške 484 eur ako rozdiel uhradenej sumy a sumy poskytnutej ako úver. Poukázala na rozhodnutia súdov: Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co 71/2011, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 26/2011, 1MCdo 1/09. Naliehavý právny záujem je daný zákonom o ochrane spotrebiteľa. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 8.9.2016 (na pojednávaní) súd pripustil zmenu žaloby v znení: „Žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 586 eur s úrokom z omeškania vo výške 8% ročne od 2.dňa po doručení žaloby žalovanému do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.“

8. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní konanom dňa 14.05.2021 navrhol žalobe vyhovieť, pričom z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobkyňa bola v pôvodnom konaní úspešná a teda základ nároku je daný. Pokiaľ ide o výšku primeraného zadostučinenia poukazujeme na jednotlivé funkcie tohto inštitútu, teda odmeňovaciú funkciu za to, že sa spotrebiteľ odvážil žalovať dodávateľa, celé konanie trvalo viac ako 5 rokov, pričom bol v tomto konaní úspešný a preukázal porušenie spotrebiteľského práva, pričom tu poukázal jednak na preventívnu funkciu voči dodávateľovi, aby sa do budúcnosti nedopúšťal takéhoto konania ale aj na sankčnú funkciu práve za tieto konkrétne porušenia. Ako je zrejmé aj z rozhodovacej činnosti súdov žalovaný dlhodobo aj prostredníctvom výkonu súdov uplatňuje a žiada od spotrebiteľov neoprávnene vysoké finančné sumy a to aj cestou vykonávacieho konania, resp. upomínacieho konania. Dá sa teda povedať, že nerešpektujú ustálenú rozhodovaciú

prax súdov voči nemu. Bol toho názoru, že aj tieto skutočnosti by mali byť zohľadnené pri určení výšky finančného zadosťučinenia.

9. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Súd poukazuje na interpretačné pravidlo obsiahnuté v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/45/2012 zo dňa 24.06.2013, podľa ktorého pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa. Preto v predmetnom prípade právoplatným ukončením konania vo veci sp. zn. 6C/296/2014, bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného primerané finančné zadosťučinenie (viď tiež uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 12Co/63/2019-113 zo dňa 07.11.2019).

11. Súd odkazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019, v ktorom tento súd v bode 18. odôvodnenia (odvolávajúc sa na svoje skoršie rozhodnutie vo veci sp. zn. 6Cdo/389/2015) konštatoval: „Pod úspešným uplatnením práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétnej vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje.“

12. Aj použitím doslovného gramatického výkladu vo vzťahu k vyslovenému právnomu názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky súd dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené predpoklady pre uplatnenie práva žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie. Totiž pojem „judikovať“ neznamená vysloviť právny záver len vo výroku rozhodnutia a dokonca neznamená len „ratio decidendi“, teda nosný dôvod rozhodnutia, ale za judikovanie je potrebné považovať aj „obiter dictum“, teda marginálne závery rozhodnutia súdu. Je nepochybné, že v základnom konaní sp. zn. 6C/296/2014 súd vyhovel žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia 586 eur s príslušenstvom. V základnom konaní súd vychádzal zo skutočnosti, že žalobkyňa so žalovaným uzavrela Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 24.03.2010 (ďalej len „zmluva“). Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 500,- eur za poplatok vo výške 484,- eur, teda všetko vo výške 984,- eur mala žalobkyňa splácať v 12. mesačných splátkach po 82,- eur počnúc dňom 26.04.2010. Na predmetný úver žalobkyňa zaplatila celkovo 1.086,- eur. Uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský úver, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Predmetná zmluva neobsahuje náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, preto je predmetný úver podľa § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyni bol poskytnutý úver vo výške 500,- eur, pričom na splátkach žalovanému podľa potvrdenia žalovaného zaplatila celkom sumu 1.086,- eur. Mala za to, že žalovaný sa na jej úkor bezdôvodne obohatil a preto je povinný bezdôvodné obohatenie vo výške 586,- eur vydať žalobkyni.

13. Z uvedeného rozhodnutia nemožno vyvodiť iný záver než ten, že žalobkyňa bola v postavení spotrebiteľa v pôvodnom konaní voči žalovanému ako dodávateľovi úspešná. Preto sú splnené predpoklady podľa tretej vety § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

14. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

15. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobkyňu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobkyňi a ktorým žalobkyňi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva „odradzujúci“). Inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. Sankcie za diskriminačné správanie musia byť „účinné, primerané a odradzujúce“ (k tomu pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/101/2017 zo dňa 07.12.2017).

16. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak to urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

17. Súd mal preukázať, že žalobkyňa bola v základnom konaní v procesnom postavení žalobkyne úspešná. Vychádzajúc z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Bardejov sp. zn. 6C/296/2014 zo dňa 20.06.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/201/2018 zo dňa 25.06.2019 možno jednoznačne vychádzať z toho, že žalovaný sa na úkor žalobkyne obohatil z dôvodu nedostatkov úverovej zmluvy spôsobujúcej jej bezúročnosť a bezpoplatkovosť. Niet pochybností o tom, že žalobkyňa ako spotrebiteľ si bola nútená uplatňovať svoje právo a brániť sa v základnom konaní a bola v tomto základnom konaní úspešná, čím došlo k naplneniu dikcie tretej vety § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

18. Výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je v zákone explicitne definovaná, ale je ponechaná na úvahu súdu, ktorý vyhodnocuje jej primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci.

19. Súd žalobkyňi priznal titulom primeraného finančného zadosťučinenia sumu 586,- eur. V tejto súvislosti mal na pamäti satisfakčnú funkciu primeraného finančného zadosťučinenia. Podľa názoru súdu práve táto suma dostatočne kompenzuje vzniknutú ujmu žalobkyňi, ktorej bolo zasiahnuté do majetkovej sféry, ale aj tým, že bola nútená bezdôvodné obohatenie si žiadať späť a bol narušený jej bežný život.

20. Súd vzal zreteľ aj na sankčnú a odradzujúcu zložku primeraného finančného zadosťučinenia, pričom aj z tohto pohľadu sa suma priznaná žalobkyňi javí ako primeraná. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadosťučinenia, ktorá nemôže byť svojvoľná, je potrebné vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobkyne, ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, povinností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétne výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti. Odôvodnenie priznanej výšky musí byť presvedčivé, lebo výška primeraného finančného zadosťučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb.

o priestupkoch v znení neskorších predpisov spočíva na voľnej úvahe súdu (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17CoCsp/24/2020 zo dňa 18.08.2020).

21. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že výška priznanej sumy je adekvátne. Súd sa stotožnil s nárokom žalobcu o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 586,- eur rovnajúcej sa sume bezdôvodného obohatenia priznaného v základnom konaní.

22. Súd bral do úvahy aj skutočnosť, aby priznanie finančného zadosťučinenia nebolo len nástrojom bezdôvodného majetkového obohacovania žalobkyne. Finančné zadosťučinenie je nárok, ktorý je priznávaný navyše, pre primeranosť nároku ktorého súd má umožnené aplikovať voľnú úvahu obmedzenú tak, aby táto nebola arbitrárna a logicky zdôvodniteľná. Vzhľadom na uvedené skutočnosti o porušení spotrebiteľských práv zohľadniac aj všetky ostatné spomenuté skutočnosti má súd za to, že suma 586,- eur ako finančné zadosťučinenie je pre dovŕšenie satisfakcie porušených práv žalobkyne ako spotrebiteľa vhodná, primeraná a popri už judikovanej povinnosti žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobkyňi rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 6C/296/2014 zo dňa 20.06.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/201/2018 zo dňa 25.06.2019 spolu so zaplatením náhrad trov konania sankcionuje žalovaného dostatočne, čím svojím účinkom prispieva aj k upusteniu od uplatňovania obdobných nekalých praktík voči iným spotrebiteľom. Uvedená suma 586,- eur zodpovedá zákonom zvýraznenej ochrane spotrebiteľa a má aj ním požadovanú primeranú sankčnú povahu vedúcu žalovaného k upusteniu od obdobného konania v budúcnosti.

21. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP. Súd vychádzal zo zásady úspechu zakotvenej v § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorej súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci. Žalobkyňa bola úspešná v konaní, keďže jej súd priznal nárok, ktorý závisel od úvahy súdu. Žalobkyňa bola úspešná v základe nároku, teda priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Preto súd rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy. O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Bardejov (§ 362 ods. 1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.